

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

111. An per Bullam possit Confessarius commutare votum non petendi debitum, etiamsi tale votum fuisset emissum ex alterius conjugis licentia?
Et quid, si uterque conjux communi consensus voveret nec ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

RESOL. CVIII.

An per Bullam sit commutabile votum Castitatis continen-
tialis?
Et an ita vouens possit inire matrimonium?
Et an in tali voto possit etiam Episcopus dispensare? Ex
p. 1. tract. 11. Ref. 12.
Et ad litteram in Ref. Si. eiusdem tract. Sed quia in pri-
ma Ref. hic assignata sunt duo auctores plus quam
in secunda, ideo prima hic transcribitur.

Respondeo affirmatiue cum Henriquez in sum.
lib. 7. cap. 30. n. 7. quia hoc votum non est vo-
tum castitatis absolutum, sed partis: nam ita vouens,
peccat inire matrimonium.
1. Et in tali voto dispensat Episcopus, vt notauit
Sanchez in sum. tom. 1. lib. 4. cap. 40. num. 50. & de mar.
tom. 3. disp. 9. n. 7. Sanctarillus de Iubil. c. 9. dub. 3.
Leone etiam de Iubil. p. 2. q. 13. scilicet numero 103. &
alij.

RESOL. CIX.

An Confessarius virtute Cruciatæ possit commutare votum
Castitatis vxoris, vel viri tempore matrimony consum-
mationis emissæ?
Et an in tali voto possit Episcopus dispensare?
Et an tale votum non obliget ad non reddendum de-
bitum?
Et notatur dictam commutationem virtute Cruciatæ ad
petendum debitum durare durante matrimonio; nam
sibi soluto, ita vouens tenetur seruare votum simplicis
Castitatis, nisi à Summo Pontifice obtineat dispensatio-
nem? Ex p. 1. tract. 11. Ref. 70.

Respondeo affirmatiue, dummodo tale votum
fuerit factum ab vxore, vel à marito, sine
consensu reciproco. Et ratio est: quia, vt notat Guttier-
rez q. canon. lib. 2. c. 22. num. 9. Aragon. in 2. 1. q. 88.
art. 8. dub. 1. Stunica de voto, q. 3. num. 64. Rodri-
quez in sum. tom. 1. cap. 90. n. 6. in fin. & alij potest Epi-
scopus in tali voto dispensare: ergo poterit Confessa-
rius virtute Bullæ Cruciatæ.
1. Notandum est etiam pro Confessariis, quod,
cum tale votum non sit omnimoda castitatis non obli-
gat ad non reddendum, etiam quando redditio est vo-
luntaria propter alterius coniugis adulterium, aut di-
uortium, vt probat Sanchez de mar. tom. 3. l. 9. disp. 35.
n. 16. & alij.
1. Igitur tale votum commutet Confessarius per
Cruciatam, cum non sit votum omnimoda continen-
tiæ, cum ad non reddendum debitum obligare ne-
queat: & ideo per Bullam est commutabile. Vide se-
quentia §. vltimo Ref. 107.

RESOL. CX.

An per Bullam Cruciatæ Confessarius possit commutare
votum Castitatis emissum cum licentia alterius con-
iugis?
Et an ita vouens, sine ante, sine post consummationem ma-
trimony tenetur reddere debitum?
Et an tale votum possit ab Episcopo dispensari?
Et quid est dicendum, quando vterque coniux continen-
tiam vouit absque alterius licentia, vel quando vterque
sorum continentiam vouit, habita tamen ab altero li-
centia?

Tom. IV.

Et quid, si vterque communi consensu continentiam
vouerit per modum contractus, & reciproca conuen-
tionis?
Et an Episcopus in supradictis casibus non possit cum illis
coniugatis dispensare, & per consequens neque Confes-
sarius per Bullam Cruciatæ?
Et notatur, quod supradicti coniuges, qui ita vouerunt, re-
mitterent sibi ad inuicem renunciationem illam iuris
petendi, & reddendi debitum, quam vouendo fecerunt,
licet remissio fuerit sacrilega contra votum, esset tamen
valida, & teneretur vterque reddere debitum alteri pe-
tenti, & poterit tunc Episcopus dispensare ad peten-
dum debitum, & per consequens etiam Confessarius
virtute Cruciatæ? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 82.

§. 1. Respondeo affirmatiue: & ita, loquens de
Episcopo, docet Rodriguez in sum. to. 1. c. 243.
n. 14. & Vegha in sum. tom. 2. c. 129. cas. 77.
2. Sed Sanchez in sum. tom. 1. lib. 4. cap. 40. limi-
tat hanc sententiam, quando ita vouens non habet
animum ingrediendi Religionem; nam, si tale vo-
tum absque animo ingressus Religionis factum sit,
sive ante, sive post consummationem matrimonij
putat, posse Episcopum in eo voto dispensare: quia
non est votum omnimoda castitatis: sed partis: & eo
non obstante, tenetur ita vouens reddere debitum
& potest reddere, licet alter in adulterium incidat.
Et per consequens potest Confessarius, virtute
Bullæ Cruciatæ: tale votum commutare, vt docet
idem Sanchez de marim. tom. 3. lib. 8. disputat. 15.
num. 7.

3. Et hæc doctrina procedit etiam, quando vterque
coniux continentiam vouit absque alterius licentia;
vel quando vterque scortum continentiam vouit, ha-
bita tamen ab altero licentia: secus autem, si vterque
communi consensu continentiam voueret per modum
contractus, ac reciproca conuentionis: Facio vt fa-
cias, quia ita vouentes obligant se ad votum absolutæ
& integræ Castitatis: vnde non possunt, nec reddere,
nec petere debitum.

4. Ideo dicendum est, non posse Episcopum dis-
pensare cum istis coniugatis, & per consequens
neque Confessarios per Bullam. Et ita notauit San-
chez, ubi supra, tom. 3. lib. 8. disp. 11. num. 7. & seq.
Molfesius in summa tom. 1. tract. 11. cap. 15. num. 123. &
seq. Quod si coniuges prædicti, qui ita vouerunt, re-
mitterent sibi ad inuicem renunciationem illam iuris
petendi, & reddendi debitum, quam vouendo fece-
runt, & sibi conferrent iterum potestatem suorum
corporum, licet remissio esset sacrilega contra votum,
esset tamen valida; & teneretur vterque reddere de-
bitum alteri petenti; & poterit tunc Episcopus dis-
pensare ad petendum debitum absque peccato. Ita
Sanchez in sum. tom. 1. lib. 4. cap. 40. numero 61, qui
etiam tom. 3. de mar. lib. 8. disputat. 5. numero 7, do-
cuit, quod est valde notandum à Confessariis, pos-
se illos, virtute Bullæ Cruciatæ, commutare vo-
ta castitatis emissæ à coniugatis in his omnibus
casibus, in quibus, eò quod deficiant à ratione voti
castitatis perfecta Episcopi possunt illa dispensare;
quia in his casibus non sunt vota absoluta castitatis;
& ideo per Cruciatam sunt commutabilia. Ex
quo principio deduces resolutionem multorum
casuum.

RESOL. CXI.

An per Bullam possit Confessarius commutare votum non
petenti debitum, etiam si tale votum fuerit emissum
ex alterius coniugis licentia?

K 2

Sup. hoc in
tom. 2. tr. 6.
Ref. 219. à
lin. 5. pro
Episcopo.

Sup. hoc in
Ref. præcri-
ta §. 2. & in
alio eius
not.

Sup. hoc in
tom. 1. tr. 6.
Ref. 10. §. 1.
& hic inf. in
Ref. seq. ad
lin. 4. vers.
Ino.

Sup. hoc
quod hic
docetur in
§. 1. not. præ-
terita, præ-
terita, præ-
terita, præ-
terita, præ-
terita.

Et quid si uterque coniux communi consensu vouerit, nec petere, nec reddere debitum? Et an Episcopus possit tale votum commutare? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 58.

Sup. hoc in Ref. p. 1. r. 1. h. c. id med. verif. Scelus autem, & in tom. 2. tr. 6. Ref. 2. 9. 5. 1.

§. 1. **P**osse arbitratur Rodriquez in sum. tom. 2. c. 90. n. 3. & Sanchez de matrim. tom. 3. lib. 8. disp. 15. n. 4. etiam si tale votum fuisset emissum ex alterius coniugis licentia. Imò, si uterque coniux communi consensu vouerit, nec petere, nec reddere; quæ omnia sunt valde notanda, & in praxi occurrentia. Et ratio est: quia supradicta vota non sunt vota integræ castitatis, sed partis; ergo per Bullam sunt commutabilia. Nec refert, si communi consensu nec petere, nec reddere debitum vouissent, quia adhuc non est votum integræ castitatis: relinquitur enim libertas transeundi ad secundas nuptias.

2. Et idè etiam Episcopus potest illa commutare, vt docet Azorius par. 1. lib. 11. c. 19. q. 6. Palatius in 4. dist. 3. disp. 2. Sa verb. votum, vbi de irritatione, n. 11. in fin. Malderus in 2. 2. tract. 10. cap. 5. dub. 10. Lessius lib. 2. cap. 40. dub. 18. num. 12. & alij, quos inuenies apud Sanctarellum de Iubil. cap. 6. dub. 6. & nouissimè idem docet Ioan. de la Cruz in direct. conf. p. 1. præc. 2. art. 2. dub. 10. concl. 3.

RESOL. CXII.

An votum non nubendi sit per Bullam dispensabile? Et an tale votum possit Episcopus commutare? Et quid si tale votum fuisset emissum in fauorem alterius coniugis id petentis propter filiorum bonum & vt eius amor, nomen, honor, & amicitia cum eius consanguineis conseruaretur? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 59.

§. 1. **R**espondeo affirmatiuè: ita Henriquez lib. 7. c. 9. o. n. Fernandez in exam. Theol. mor. par. 3. c. 9. sect. 2. §. 17. n. 8. Nugnus in 3. p. tom. 2. tract. de Bulla Cruc. §. 11. Acofta in Bull. q. 7. Sanchez de matrim. tom. 3. lib. 8. disp. 15. n. 4. quia non est votum absolutum castitatis.

2. Limitat tamen hoc, idem disp. 9. n. 12. nisi tale votum fuisset emissum in fauorem alterius coniugis id petentis, propter filiorum bonum, & vt eius amor, nomen, honos, amicitia cum eius consanguineis conseruetur: nam in hoc, cum tale votum sit factum in fauorem tertij, Confessarius per Bullam non possit illud commutare, nisi coniux remittat ius sibi acquisitum, & ab illo acceptatum.

3. Extra verò hunc casum poterit Confessarius commutare, sicuti & Episcopus, vt docent Barbosa de potest. Episc. part. 2. allegat. 37. n. m. 17. Portel in addit. ad dub. regul. verb. voti dispensatio, 78. Vgolinus de potest. Episc. c. 58. n. 1. Ioan de la Cruz in direct. conf. part. 1. præc. 2. art. 1. dub. 10. concl. 3. Guttierrez de matrim. c. 12. n. 9. Sanchez in sum. tom. 3. lib. 4. c. 4. n. 66. Graffius par. 1. lib. 12. c. 29. & 31. Sa verb. votum, vbi de irritatione n. 11. Azor. tom. 1. lib. 11. c. 18. q. 5. Syluester verb. vot. q. 4. Rosella verb. imped. 4. n. 3. Armilla verb. dispensare, n. 18. Guttierrez can. 99. lib. 2. c. 12. n. 49. quidquid in contrarium asserat Caietanus tom. 1. Opusc. tract. 11. de voto nubendi, q. 1. Valentia tom. 4. disp. 1. q. 5. punct. 5. concl. 4. Nauarrus, & Angelus apud Guttierrez vbi supra, aduersus quos Henric. vbi supra, lib. 7. c. 30. n. 6. in Glossa, lit. D sic asserit: [Caietanus de voto non nubendi, putat reseruatum esse Papæ; quia est perpetuum, & reducitur ad votum castitatis: sed falsò; quia fornicans contra tale votum, non peccat contra votum castitatis.] Hæc ille: & vere quidem; sed cum limitatione, sde qua supra loquendo de commutatione per Bullam diximus; vt rectè notauit Malderus in 2. 2.

tractat. 10. c. 1. dub. 10. & Lessius lib. 2. cap. 40. dub. 18. num. 124.

RESOL. CXIII.

An Confessarius per Bullam possit commutare vota non fornicandi, non tenenda certa mulieris, non committendi actum mollietatis, aut abstinendi ab alio, alia venereo?

Et an in talibus votis possit Episcopus dispensare? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 61.

§. 1. **R**espondeo affirmatiuè cum Fernand. in exam. Theol. moral. p. 3. c. 9. sect. 2. §. 17. n. 8. & idè in his votis potest Episcopus dispensare, vt notauit Barbosa de potest. Episc. p. 2. alleg. 37. num. 15. Molfesius in sum. tom. 1. tr. 11. c. 11. n. 50. Lessius lib. 1. cap. 40. dub. 18. n. 105. Graffius in decis. p. 1. lib. 2. c. 31. num. 30. Portel in add. ad dub. regul. verb. voti dispensatio, n. 78. Vgolinus de potest. Episc. cap. 58. num. 3. Reginaldus tom. 2. lib. 18. cap. 22. n. 33. & alij. Et ratio est quia talia vota non sunt vota perfectæ castitatis; & idè per Bullam sunt commutabilia.

RESOL. CXIV.

An per Bullam Cruciatæ possit Confessarius commutare votum disijunctiuum, cuius altera pars est reseruatæ, vt si aliquis diceret, voueo Castitatem & Ordinem sacrum?

Et an Episcopus possit dispensare supradicta vota disijunctiuè? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 63.

§. 1. **R**espondeo affirmatiuè cum Sanchez de matrim. tom. 3. lib. 8. disp. 15. n. 4. quia ita vouenti integrum est, illam partem eligere quam potest Confessarius per Bullam Cruciatæ commutare: nam in alternatiuis sufficit alterum impleri: ergo tale votum non potest appellari simpliciter votum Castitatis, sed Religionis. Et ita docet Lessius lib. 2. cap. 40. dub. 15. num. 106. Suarez de Relig. tom. 2. lib. 6. cap. 14. num. 16. Reginaldus in praxi, tom. 2. lib. 18. num. 338. Molfesius in sum. tom. 1. tract. 11. cap. 15. n. 143. Filiuc. tom. 2. tract. 26. c. 9. n. 272.

2. Et idè potest Episcopus dispensare super dicta vota disijunctiuè, vt docet Azorius p. 1. lib. 11. cap. 10. quæst. 10. Sanchez de matrim. tom. 3. lib. 8. disp. 9. num. 14. & alij.

RESOL. CXV.

An in casu posito supra, quando emittitur votum disijunctiuum, nempe voueo Castitatem, vel suscipere Ordines sacros? an si vouens stauerit postea non ordinari, ex vi voti determinate obligetur ad Castitatem, in eo Confessarius non possit amplius votum illud irritare Cruciatæ commutare?

Et an in tali casu possit Episcopus dispensare? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 65.

§. 1. **N**on posse tale votum commutari censuit Sanctarell. de Iubil. c. 9. dub. 3. Leone tr. de Iubil. p. 2. q. 1. sect. 1. n. 91. Filiuc. tom. 2. tract. 26. c. 9. num. 272. Suarez de relig. tom. 2. lib. 6. c. 24. n. 3. Sanchez de matrim. tom. 3. lib. 8. disp. 9. n. 14. vbi putant quod si ita vouens statuat ad Ordines non promoueri eligens reliquum voti partem, ad quam se alitruerit, non possit Episcopus, & per consequens neque Confessarium, per Bullam Cruciatæ tale votum amplius commutare: quia